

የኢሳያስ (የሸአቢያ) እስታራተጂ ፤ ኢትዮጵያን ለመታደግ ወይስ እንደገና ለመግደል?

ከአክሊሉ ወንድአፈረው

የተለያዩ ድርጅቶች የወያኔ/ ኢህአዴግን መንግስት በትጥቅ ህይወት ለማስወገድ በአስመራ ስልጣን ከያዘው ሻቢያ ጋር መቀራረብና ተባብሮ መስራትን መርጠዋል። ይህን በተመለከተ ባንድ በኩል የወያኔ/ኢህአዴግን የግፍ ስርአት ለማስወገድ ከማንም ጋር ቢሆን ማበር አስፈልጊ ነው የሚሉ ሲኖሩ ሌሎች ደግሞ የወያኔን የግፍ ስርአት ማስወገድ አስፈላጊ ሲሆን ሻቢያ ኢትዮጵያን በተመለከተ የሚከተለው ፖሊሲ በብሄራዊ ጥቅማችን ላይ እና በመጻኢው ነጻነታችን ላይ እጅግ ታላቅ አደጋን ስለሚያሰከትል ድንገት ብቅ ያለው ተቋርቋሪነት ከምን የመነጨ እንደሆነ ጠንቅቆ መረዳትና ታላቅ ስህተት ከመፈጸም መታቀብ ያሻል ይላሉ።

በዚህ ጽሁፊ የሻቢያ “ለኢትዮጵያ ተቆርቋሪነት” በተግባር ሲታይ ምን ማለት እንደሆነ ለማሳየት በጥቂት ውሱን ጉዳዮች ላይ በማተኮር ያለኝን አመለካከት አካፍላለሁ።

የኢትዮጵያ አንድነትና የአፋር ህዝብ አበሳ

የሻቢያ ፖለቲካ አልፋና ሌላው የኤርትራን ተወላጆች ከሌላው ኢትዮጵያዊ በተጻራሪነት እንዲቆሙ ለማድረግ. “እኛና አነሱ” የሚል የልዩነት ድንበር በማበጀት በጥርጣሬ በጥላቻና በፍራቻ እንድንተያይ ማድረግ ነው። በዚህ ጥረቱ ውስጥ መጀመሪያ በሻቢያ ውስጥ ቀጥሎም ሰፋ ብሎ በኤርትራ ማህበረሰብ ውስጥ የኢትዮጵያዊነትን ስሜት ያሳዩትን ሁሉ በመግደል በማስቃደትና ከድርጅቱ በማባረር ከኢትዮጵያ ጋር የሚታይን ማንኛውንም ንክኪ ለማጥፋት ሲጥር እንደቆየ እጅግ ብዙ ታሪካዊ መረጃዎች ያመለክታሉ።

በመለስ ዜናዊ ተባባሪነት “ነጻነት “ ካወጀና አስመራ ላይ መንግስት ከመሰረተ በካላም ይህንን የኢትዮጵያዊነት ስሜት በኤርትራ ውስጥ የሚቀሰቅሱ፤ ሁኔታዎችን እየለቀመ ከሰራቸው ለማድረቅ ሞክሯል። ከህወሀት ጋር ግጭት ውስጥ ከገባ ወዲህ ደግሞ “ተቃዋሚውን አግዛለሁ፤ የኢትዮጵያ ጉዳይ አሳሰብኛል” እያለ በሚለፍፍበት ሰአት ሳይቀር በጉልበት በያዘው ግዛት እና አፍኖ በሚገዛው ህዝብ ውስጥ የኢትዮጵያዊ ስሜትን ይቀሰቅሱብናል፤ የጀመርነውን የመከፋፈል ፕሮጀክት “ይበክሉብናል” ብሎ የሚጠረጥራቸውን ሁሉ በአይነ ቁራኛ ይከታተላል አስፈልጊ ሲሆንም ከስም ማጥፋት እስከ ህይወት ማጥፋት የሚደርስ እርምጃ ይወስዳል።

በዚህ አንጻር ሻቢያ ከፍተኛ ስጋት አድርጎ ከሚከታተላቸው የተለያዩ ክፍሎች ውስጥ አንዱ ከአፋር ማህበረሰብ ጋር የሚያያዝ ማንኛውንም ጉዳይ ነው።

የአፋር ማህበረሰብ ተወላጅ የሆኑት ታላቁ ኢትዮጵያዊው መሪና አባት ቢትወደድ ሱልጣን አሊሚራህ ህምፍሬ ደግመው ደጋግመው እንዳሉት የአፋር ማህበረሰብ ኢትዮጵያዊነቱ ላይ ቅንጣት ያህል ጥርጣሬ የሌለው (የደረሰበት ያስተዳደርና ሌላም በደልና ችግር እንዳለ ሆኖ) በሌላው ኢትዮጵያዊ ዘንድም እንዲሁ ከፍጹም ኢትዮጵያዊ ወንድምነት/እህትነት ውጭ የማይታይ ህዝብ ነው። ይህም በመሆኑ በሻቢያ አይን ኢትዮጵያን የባህር በር በማሳጣት ጉርሮዋን አንቆ ለመኖርና ቢችል የርሱ ጥገኛ ለማድረግ ባለው ፍላጎት ጎዳና ላይ ዋነኛው እንቅፋት ተደርጎ መታየቱ አልቀረም።ይህ ደግሞ አሁን የተጀመረ ሳይሆን ሻቢያ ከደርግ ጋር ይፋለም በነበረበት ወቅትም የውስጥ እግር እሳት ሆኖበት የቆየ ሀቅ ነው።

እንደ አውሮፓ አቆጥጥር በ1991 አዲስ አበባ ላይ በተደረገው ጉባኤ ኢትዮጵያን የመከፋፈል አጀንዳ እየተጠነጠነ እንደሆነ የተረዱት ታላቁ ኢትዮጵያውያዊ አባት ቢትወደድ አሊሚራህ ህምፍሬ ይህን ሴራ ለማጋለጥ ደጋግመው እጃቸውን በማውጣት ለመናገር ፈቃድ ቢጠይቁም በሰብሰባው ሊቀመንበር እድል ተነፍገው ነበር። በመጨረሻም የድምጽ ማጉያውን በግድ ነጥቀው “በኔ አመለካከት ይህ ጉባኤ የተሰበሰበው ኢትዮጵያን ለመበታተን ሳይሆን፤ እኩልነትን፣ፍትህንና መልካም አስተዳደርን ለሁሉም ኢትዮጵያዊ እንዴት እንደምናሰገኝ ለመመካከር ነው።

የኢትዮጵያ ህዝብ ከዚህ ጉባኤ የሚጠብቀውም ውጤት አዲስ መንግስትና ዲሞክራሲን እንጂ ሁለት ቦታ የተከፈለች ሀገርን አይደለም። ብለው ተናገሩ። በዚህ ጊዜ ነበር የሻቢያ መሪ ኢሳያስ አፈወርቅ በቁጣ ስብሰባውን ረግጦ የወጣው። (Life History of Sultan Alimirah By Kadafo Hanfar, 2013, Pages 15 , Author House, LLC, Bloomington, IN)

በተጨማሪም የቢትወደድ ልጅ የተከበሩት መሀመድ አሊሚራህ ኤርትራን ከኢትዮጵያ የመለየት ሂደትን በተመለከተ “እኛ የኤርትራን የራሱን እድል በራሱ መወሰን አንቃወምም። በተመሳሳይ ሁኔታም የአፋር ህዝብ የራሱን እድል በራሱ የመወሰን እድሉ እንዲከበር እንሻለን። የራሳችንን ጉዳዮች ራሳችን እንወስናለን፤ ራሳችንን እናስተዳድራለን፤ ራስ ገዝ የሆነ የአፋር ክልልም አፋሮች በምንኖርበት ቦታ እንመሰርታለን። በኤርትራ አስተዳደር ክልል ውስጥ የሚኖረውም የአፋር ህዝብ በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኙት አፋሮች ጋር ወይንስ ተለይቶ በኤርትራ ውስጥ ለመኖር እንደሚፈልግ አሱ ራሱ መወሰን አለበት” በማለት እቅጤን አስረግጠው ተናግረዋል። (Afar Sultan insists on the right of his people in both Eritrea and Ethiopia to voice on Uniting. Life History of Sultan Alimirah, By Kadafo Hanfar Page 11, Author House, LLC, Bloomington, IN)

ይህንን የአፋር ህዝብ ፍላጎት ያወቀው ሻቢያ አስመራ ላይ ስልጣን ከያዘ ጊዜ ጀምሮ የአፋርን ህዝብ ለይቶ ከፍተኛ ጥቃት አድርጎታል። ይህ የተነጣጠረ ጥቃት ብዙ ገጽታዎች ያሉት ነው። በአንድ ጸሁፍ ላይ እንደተገለጠውም ባሁኑ ሰአት “ በመላው ኤርትራ ካሉት ማህበረሰቦች ውስጥ አፋሮች በልጣት እጅግ የተበደሉ ናቸው። በተጨማሪም ሌላው ቀርቶ በሻቢያ ትግል ውስጥ ተሳታፊ የነበሩት የአፋር ተወላጆች ሳይቀሩ ከመጀመሪያው አንስቶ የድብደባ እስራት፣ ግድያና “መስወር” እንዲሁም የሌሎች ኢሰብአዊ ተግባሮች ሰለባ ናቸው” (QAFARMAROO,2008).

የኢትዮ ኤርትራ ጦርነት መጀመርም ለአፋር ህዝብ እጅግ የከፋ የሰቃይ ዘመንን አስከትሏል። ከሸአቢያ ጎን ቆመው እየተዋጉ የነበሩ የአፋር ተወላጆች ሳይቀሩ “የኢትዮጵያ ሰላዮች” ተብለው በመጠርጠር ከፍተኛ አደጋ ደርሶባቸዋል። ጦርነቱ ከተቋቋመ በኋላም የሻቢያ መንግስት በአፋሮች ላይ በማነጣጠር የከፈተው መጠነ ሰፊ እስራት ኤርትራን ጥለው ወደ ኢትዮጵያ ፣ ጅቡቲ፣ የመንና ሱዳን እንዲሰደዱ አስገድዷቸዋል። (APDA, February 4th, 2007; Medhane, October 2008).

ሻቢያ የአፋርን ተወላጆች (እንደ ኢሮብ፣ ኩናማ ወዘተ) ኤርትራን ከሌላው ኢትዮጵያ ጋር የሚያያይዝ አንዱና ዋነኛው ድልድይ፣ እንደሆነ ጠንቅቆ ያውቃል። ይህ ደግሞ የሻቢያ መሪዎች ከሚያልሙት ከፋይ አካሄድና የኤርትራን ድንበር እነሱ በፈለጉት መሰረት ለማስከለል ካላቸው ፍላጎት ጋር ግንባር ለግንባር ይላቸዋል። ይህ ነጥብ (ድንበር ጉዳይ) ሻቢያ ከማንም ጋር በሚያደርገው ግንኙነት ውስጥ በግድ ያላንዳች ጥያቄ እንዲቀበሉት የሚያደርገው ጉዳይ ነው። ከህወሀት ጋር ለመታረቅም ሻቢያ የሚጠይቀው በዋናነት ይህንኑ ነው።

ይህም በመሆኑ ሻቢያ በሚያገኘው አጋጣሚ ሁሉ የአፋርን ህዝብና ከአፋር ንቅናቄ ጋር የተዛመደን ሁሉ ከቻለ ለማጥፋት ካልቻለ ለማዳከም በተጨማሪም ከሌላው ኢትዮጵያዊ ጋር እንዳይደጋገፍና የተነጠለ እንዲሆን በተጠናከረ መልኩ ሙከራ ያደርጋል።

በዚህ አኳያ የሻቢያ የውጭ ጉዳይ መስሪያ ቤት ሰራተኛ የሆነው ተስፋዬ ገብረአብ የአንዳርጋቸውን መታሰር እስመልክቶ ባሰራጨው ጸሁፍ የአፋርን ንቅናቄ እንደት ለማጥቀር እንደሞክረና ከሌላው ኢትዮጵያዊ ጋር እንደት ለማለያየት እንደጣረ የሚከተለውን ፤ለአብነት እንመልከት።

በዲሰምበር 2014 በተለያዩ ድረገጽች እንዲሰራጭ በሆነው “አንዳርጋቸው ፅጌ እንዴት ተያዘ”? <http://www.zehabesha.com/amharic/archives/37080> በሚለው ጸሁፍ ላይ ተስፋዬ ገብረአብ (ሻቢያ) “አፋሮች የማይታሙኑ የወያኔ ሰላዮች” ናቸው የሚለውን መርዘ እንደሚከተለው ይነግረናል፡
“በአንድ ወቅት ግንቦት 7 ከነ ነአምን ዘለቀ እና ከአንድ የሆነ የአፋር ድርጅት ጋር ውህደት ነገር መፈጸማቸውን በዜና ነገረውን ነበር። ከውህደቱ በሁዋላ ብዙም የተወራ ነገር ሳይኖር ነገሩ ተደብሶለሰ።”

ነክምን ዘለቀ ከግንቦት 7 ጋር አብሮ ሲሰራ ስመለከት ግን አፋርኛም ሆነ እነ ነክምን ጠቅልለው ግንቦት 7 ውስጥ ገብተዋል የሚል ግምት ወስኜ ነበር። የአንዳርጋቸው የመያዝ ሂደት ከዚያ ሳይጀምር አልቀረም።

አንዳርጋቸው ከአፋርኛ የፖለቲካ ድርጅት ጋር ግንኙነቱን አጥብቆ ቀጥሎ እንደነበር አውቃለሁ። ምን እንደሚሰራ ግን ፈፅሞ ነግሮኝ አያውቅም። በመካከሉ ሆላገድ ሳለሁ ከግንቦት 7 ሰዎች በኩል የሾለክ የሚመስል ወሬ ሰማሁ። ይህም ወሬ ለስራ ተብሎ 30 ሺህ ዶላር ተሰጥቶት ወደ የመን የተላከ አንድ አፋር የመሰውፊ ወሬ ነበር። ወሬው በሰራው የተሰራጨ አልነበረም። እጅግ በጣም ጠባብ በሆነ ቀዳዳ ነበር የሰማሁት። ይህ ወሬ ሲመዘን ተራ ወሬ ሊመሰል ይችላል። አፋሩ ገንዘብ መያዙ በርግጥ መረጃውን ከፍ አድርጎታል። ከገንዘቡ በላይ ግን “የመን” የሚለው መረጃ ክብደት ነበረው። ግንቦት 7 የመን ላይ ትኩረት ማድረግ ትልቅ መረጃ ነበር። አፋሩ የመን-ሰንክ ሲደርስ ተሰወረ። ከዳ ወይስ ተያዘ? አይታወቅም። ከድቶም ሆነ ተይዞ ወያኔ እጅ ገብቶ ሊሆን እንደሚችል ግን መገመት ይቻል ነበር። ይህ ከሆነ የግንቦት 7ን የተደበቀ ፍላጎት ወያኔ አውቆአል ማለት ነው።

ግንቦት 7 ምን እንደሚፈልግ ወያኔ ካወቀ፤ የግንቦት 7ን ፍላጎት ለማጥመጃ ሊጠቀምበት ይችላል። ቀላል ጉዳይ አይደለም። ግንቦት 7 የመን ላይ ምንድነው የፈለገው? ከሰደተኞች መካከል ታጋዮችን መመልመል?

የተመለመሉትን ደግሞ ወደ ተከዜ በረሃ ማሻገር? ይህን ስራ ለማከናወን ብዙ ገንዘብ ይጠይቃል። ወድ ነው። ከሁሉም በላይ ግን ይህን ስራ ለመስራት የሚችል፤ አላማ ያለው ብቁ ሰው የመን ላይ ማግኘትን ይጠይቃል። አፋሩ ገንዘብ ይዞ የመን ላይ ከተሰወረ በሁጥላ አንዳርጋቸው ተስፋ ቆርጦ ጉዳዩን ይተወዋል ተብሎ አይገመትም። አንደገና ይሞክራል። ወያኔዎች በዚህ በአንዳርጋቸው ዳግማዊ መክራ ጊዜ የራሳቸውን ሰው የመን ላይ አስተምጠው አንዳርጋቸውን እንዲገናኘው አድርገው ይሆን? አንዳርጋቸው በረጅም ሂደት ወያኔዎች ያዘጋጁለትን ሰው አንደራሱ ሰው በማመን ለግንቦት 7 አባልነት በምስጢር መልምሎት ይሆን? እና በረጅም ጊዜ ሂደት አንዳርጋቸው ወያኔዎች ባዘጋጁለት ወጥመድ ውስጥ ሰተት ብሎ ገብቶላቸው ይሆን? ማለትም አንዳርጋቸው እነዚያ አባላቱን ለማነጋገር፤ አሊያም ታጋዮችን ወደ ተከዜ ለማሸጋገር እንዲቻል አንዳንድ ጉዳዮችን ለመፈፀም በምስጢር የመን ገብቶ ለመውጣት ሞክሮ ይሆን?

ጥያቄዎቹ “አንዳርጋቸው እንዴት ተያዘ?” ለሚለው ጥያቄ ፍንጭ ሰጪ ሊሆኑ ይችላሉ። ቀጥተኛ መረጃ ያለው አካል የተፈፀመውን በዘርዘር አስካልነገረን ድረስ ከምናውቀው በመነሳት ለመገመት እንገደዳለን”።

<http://www.zehabesha.com/amharic/archives/37080#sthash.3T3Dy83Q.dpuf>

ባጭሩ በአንዳርጋቸው መታሰር ዋና ተጠርጣሪው “አፋር” ነው ፤ አስመራ ከገባው ግንቦት ሰባት ጋር ግንባር የፈጠረው የአፋር ድርጅትም “የከሀዲ መሸሽጊያ፤ የወያኔ ጠቋሚወች ምሽግ ነው” ይላል ተስፋዩ /ሻቢያ።

ይህ ነው የሻቢያ ዋናው መልእክት፤ ትንጣት ታህል በኢትዮጵያዊነታቸው ላይ አላወላዳ የሚሉትን፤ ዛሬ ባይሆን ነገና ተነገ ወዲያ “ነገር ያመጡብኛል” የሚላቸውን ማጥቆርና ማስወገድ የሻቢያ ዋና ተልእኮው ነው። አጋጣሚውን ተጠቅሞ ሻቢያ “አፋርችን አትመናቸው” የሚለውን መርዘኛ መልእክቱን በኢትዮጵያውያን መሀል አስራጭቷል።

ትላንት ከትላንት ወዲያ ሻቢያ ድጋፍ ከሰጠን የኢትዮጵያን ጥቅም ሳናሰነካ ነጻነታችንን ጠብቀን ለኢትዮጵያ አንድነትና ለህዝቧም ነጻነት እንታገላለን ብለው የተነሱትን እነ ኮሎኔል ታደሰን ወጣት ጌታቸውንና ሌሎችንም መዳረሻቸውን እንዳጠፋ ሁሉ “አፋር ኢትዮጵያዊነቱን ነብር ኸግጉርጉርነቱን “ እንደማይቀይር ጠንቅቆ የሚያውቀው ሻቢያ ባሉባልታ አስመስሎ የአንዳርጋቸው መታሰር የፈጠረውን ቁጣ እንዳጋጣሚ ተጠቅሞና አዛኝ መስሎ ከፋፋይ መርዙን ዘራ። የአፋርን ህዝብ ከሌላው ኢትዮጵያዊ ሊለየው ሞክረ. ። ሻቢያ በአንድ ድንጋይ ብዙ ወፎችን ለመግደል ሞክረ። ከዚህ በላይ በተጠቀሰው የአፋር ድርጅት ላይ ሻቢያ ሊወስድ የሚችለውን እርምጃ መገመት አይከብድም። ሌሎችም ደግሞ ከዚህ ድርጅት ጋር እንዳይተባበሩ የሚያሳድረውን ተጽእኖ መገመት ይቻላል።

ይህ ሁኔታ የሻቢያ “አለሁላችሁ ባይነት” ና “የኢትዮጵያ አንድነት ያሳስበኛል” ሲል ምን ማለት እንደሆነ በተግባር የሚያሳይ ነው። አሁን ሁሉንም ኢትዮጵያዊ ፊት ለፊት ማስከፋት እንደማይችል የተገነዘበው ሻቢያ የጥቃት ኢሳማዊት አፋሮች ሆነዋል። ባንድ በኩል፡ “ኢትዮጵያዊነት ናፈቀኝ” ለማለት የሚዳዳው ሻቢያ፤ አፋሮች በቀጣይነት ኢትዮጵያዊነትን ስለመረጡ የቅጣት ዱላ ያወርድባቸዋል። በአፋሮች ላይ የሚሰነዘረው የሻቢያ ዱላ በሁሉም ለአንድነት የቆመ ኢትዮጵያዊ ላይ የተሰነዘረ ዱላ ነው።

ዛሬ አፋሮች የኢትዮጵያዊነትና የአንድነት ሰሜት የሚያሰክፍለውን ዋጋ ሁሉ በሁሉም ኢትዮጵያዊያን ስም እየከፈሉ ነው። አፋሮች እንደ ቀደምት አባቶቻችንና እናቶቻችን ሁሉ የባለጉልበቶች ግፍ በዘመናት ታሪክ የተገነባውን አንድነት በቀላሉ እንደማያፈርሱ ለሁሉም ምሳሌ ሆነዋል። አፋሮች ለሚወዷት ኢትዮጵያ እየታሰሩላት፤ እየተሰደዱላት፤ እየተገደሉላት ነው።

ቀደም ባለው ጊዜ የኢትዮጵያና የኤርትራ 50 አመታት ተለያይቶ እንደገና አንድ መሆናቸው በዘመናት ሂደት የተገነባውን የህዝብ ቁርኝት እንዲህ በቀላሉ ማፈራረስ እንደማይቻል አሳይቶናል። ይህ የሆነውም በጊዜው በነበሩ ባለራዕዮች ያልታከተ ትግል ነው። ዛሬ ደግሞ ይህን የተላለፈንን የታሪክ ቅርስ ለማስከበር እያንዳንዱ የፖለቲካ መሪም ሆነ ዜጋ ምን እያደረገ እንደሆነ ጊዜ ያሳየናል ታሪክም ይመዘገባል።

ይህን ካልኩ ሻቢያ የኢትዮጵያን ህዝብ የትግል አጀንዳ ለመቆጣጠር ትኩረቱንም ለማስቀየር ከሚያካሂዳቸው ቀጥተኛ ጥቃቶች በተጨማሪ የሚገፋቸው አጀንዳዎችና ከሚያካሂዳቸው ተግባሮች ውስጥ አንዳንዶቹን እንመልከት

አሾህን በሾህ የሚለው የሻቢያ አስትራተጃ

በረዥም ታሪኩ ውስጥ ሻቢያ የሚፈልገውን አጀንዳ ተግባራዊ ለማድረግ ሁለት ዋና ዋና ስትራተጂዎችን ይከተላል፡

1. ኢትዮጵያዊ ድርጅቶች በተለያዩ መንገድ አጀንዳውን እንዲቀበሉት በማድረግ ከኢትዮጵያዊያን የሚነሳ ተቃውሞን ለማለሳለስ ይጥራል።

ይህን ጉዳይ በትክክል ለመረዳት እጅግ ብዙ መረጃዎችን ማቅረብ ቢቻልም በጣም ግልጽ የሚሆነው ግን የኤርትራን መገንጠል እውን ለማድረግ ከኤርትራ ውጭ በሚገኘው ኢትዮጵያዊ ውስጥ ሻቢያ “የራሱን እድል በራስ መወሰን አስከመገንጠል” የሚለው አጀንዳ በሰፊው እንዲሰፋፋ ያካሄደው ስራ በዋናነት የሚጠቀስ ነው።

የኢትዮጵያ ተማሪዎች እንቅስቃሴ ባብዛኛው አጅግ በሚገርም ሁኔታ የኢትዮጵያን ታሪክ፣ የኢትዮጵያን አንድነትና ሉአላዊነት እጅግ ዝቅ አድርጎ እንዲያይ ሀገሪቱ ባጠቃላይ “አስርቤት” እንደሆነች “አምኖ” ከዚህ አስር ቤት ለመላቀቅ ደግሞ “ የራሱን እድል በራስ መወሰን አስከመገንጠል” አስፈላጊ ነው ፣ ኢትዮጵያን አፈራርሶ መገጣጠም አስፈላጊ ነው የሚለውን አጀንዳ አንግቦ ከዩኒቨርሲቲ አስከ አንደኛ ደረጃ፣ ከሀገሪቱ ዋና ከተማ አስከ ድንበር መንደሮች ድረስ፣ ከመንግስት ቢሮክራቶች አስከ ወዛደርና ገበሬ ተቀባይነት እንዲያገኝ እጅግ ሰፊ ስራ ስር ተቋል። ከዚህም ጋር ተያይዞ የሻቢያና የጀበህን ትግል “ፍትሀዊ የነጻነት ትግል” ነው በማለት እጅግ ብዙ ለውጥ ፈላጊዎች እንዲቀበሉት ብቻ ሳይሆን ፣ ለዚህም እንዲታገሉ ተደርጓል። ይህ ሁሉ ሲሆን ግን ከሻቢያን ጋር የተዛመደው የጥፋት አደጋ በበቂ እንዲነገርና ህዝብ እንዲያውቀው አልተደረገም ነበር።

ይህን በተመለከተ በጊዜው ጎልተው ይታዩ የነበሩ የተለያዩ ለውጥ ፈላጊ ሀይሎች በመላ ሀገሪቱ ያሰራጨትን ፕሮፓጋንዳ እንዲሁም ወያኔ የትግራይን ህዝብ የነ አጼ ዮሀንስንና የአሉላ አባነጋን ተጋድሎና የኢትዮጵያ ዳር ድንበር ቀይ ባህር ነው በማለት ያካሄዱትን ታላቅ ጀብዳ ወደጎን ትቶ ኤርትራን በኢትዮጵያ ቅኝ የተገዛች እንደሆነች ተቀብሎ ያላንዳች ጥያቄ ህዝብ የመገንጠል እንቅስቃሴውን እንዲደግፍ ማድረጉን ለዚህም የትግራይ ወጣት ደም እንዲገብር መደረጉን በአብነት መመልከት እንችላለን።

ይህንን በተመለከተ ከተሰሩት ታላላቅ ስህተቶች ውስጥ ስለ አንዱ የሻቢያ ሚና ምን እንደነበረ የሕወሀት የቀድሞው ከፍተኛ አመራር አባል የነበሩት አቶ ገብሩ አስራት እንደሚከተለው ይገልጹታል “ተሀህት በ1968 ባሳተመውና ባሰራጨው ማኒፌስቶ የኤርትራን ቅኝ ግዛትነት የመቀበሉ ትንታኔ በአውነተኛ ታሪካ ላይ ያልተመሰረተና በጥልቀት ያልተጠና ከመሆኑም ባሻገር እንዳለ ሻቢያው የሚሉትን ሁሉ የሚቀበል ነበር። በወቅቱ ተሀህት የወሰደው አቋም በዋናነት ይከተለው ከነበረው ርዕዮተ አለም የመነጨ ቢሆንም ሻቢያውች ያሳደሩበት ተጽእኖ ቀላል አልነበረም” (ገብሩ አስራት፤ ሉአላዊነትና ዲሞክራሲ በኢትዮጵያ ፣ 2006 አ.ም፣ ግጽ 61.)

የኤርትራ ግንባር የኢትዮጵያ ታጋዮችን እንቅስቃሴ ለራሳቸው መጠቀሚያ ለማድረግ ያደረጉትን መረባረብ በተመለከተ ደግሞ ጴጥሮስ ተስፋ ጊዮርጊስ እንደሚከተለው ይላል “ተራማጁ የኤርትራ ተማሪዎች እንቅስቃሴ የኢትዮጵያን ፊውዳላዊ ስርአት በሶሻሊስት ስርአት ቢተካ የኤርትራም ችግር በሰላማዊ መንገድ የራስን እድል በራስ በመወሰን መተክል ይፈታል ብሎ ያምን ነበር። ይህም በመሆኑ በኢትዮጵያውያን ተማሪዎች ትግል ውስጥ የነጻነት ተስፋ ስለታያቸው አጅግ የነቃ ተሳትፎን ያደርጉ ነበር”

<https://mestawot.wordpress.com/2008/04/15/the-student-movement-part-2/>

አሁን ባለው ሁኔታ ደግሞ በተለይም ካለፉት ጥቂት አመታት ወዲህ ሻቢያ ከደረሰበት ኪሳራና፤ በአለም አቀፍ ሀብተሰብም ከደረሰበት ማእቀብና መገለል ለመላቀቅ በሚያደርገው ሩጫ በዋናነት እየተጠቀመ የሚገኘው በኢትዮጵያውያን ሆኗል። ስለ ስርአቱ ቅን አሳቢነት፤ ስለ ኢሳያስ ሰላማዊነትና በህዝብ ተወዳጅነት፤ ስለ ኢሳያስ የልማት እቅድ (አምነውብትም ይሁን በሌላ ምክንያት) የሚናገሩት አለም አቀፍ ማእቀብ እንዲነሳለት በሰልፍ፤ በጽሁፍና በመሳሰሉት በድፍረት የሚንቀሳቀሱት የሻቢያ ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ሌሎች ኢትዮጵያውያንም ሆነዋል። በሚገርም ሁኔታ በኢትዮጵያውያን አካባቢ ፣ ሻቢያን በተመለከተ ወደላላ ተመልሰን ታሪክ እንዳናነሳ ወይም ደግሞ ውደፊት ተመልክተን ሊመጣ የሚችለውን አደጋ እንዳንመረምር ተጽእኖ ሊያደርጉ የሚሞክሩት የራሳችን ወገኖቻችን ጭምር ሆነዋል ። ነገና ከነገ ወዲያ ደግሞ ከዚህ የባሰ ነገር ብንመለከት ወይም ብንሰማ የሚያሰገርም አይሆንም።

2. ትጥቅ አሰፈች ፕሮፓጋንዳና የሰነ ልቦና ውጊያ

ቀደም ሲል ሻቢያ ይጠቀምበት የነበረው ታክቲክ የራሱን ሀይል አጅግ አግዘፎ የኤርትራ ተዋጊዎች አጅግ የተለዩ ችሎታ ያላቸው፤ በየተራራው ስር ልዩ ፋብሪካ፤ ልዩ የፈጠራ ውጤትን እያስመዘገቡ ተአምር እየሰሩ እንደሆነ አስመስሎ በማውራት የኤርትራ ጉዳይ “ያለቀለት ጉዳይ ነው” “ “ሁሉም የተቀበለው ነው” “እነሱ አይቻሉም” በማሰባል በኢትዮጵያዊው አስተሳሰብ ውስጥ “ለማይሆን ነገር ለምን አለፋለሁ” የሚል ተስፋ መቁረጥ እንዲሰፍን ማድረግ ነበር ። በደርግ ጊዜ ይህን አስተሳሰብ በሰፊው እንዲሰፋፋ ሻቢያ አጅግ ሰፊ ጥረት አድርጓል። ሀሀትም ተባብሮታል።

አሁን ባለው ሁኔታ ደግሞ የሻቢያ የፕሮፓጋንዳ ትኩረት ኢትዮጵያውያን የኤርትራን “ነጻ” ሀገርና መንግስትነት “ያለቀለት ጉዳይ” አድርገን እንድንቀበል እና ምንም አይነት የይገባኛል ጥያቄ በኢትዮጵያውያን ዘንድ እንዳይነሳ ማድረግ ነው።

ይህን ለማድረግ ቀደም ሲል መለስ ዜናዊ፣ “ኤርትራን ማስመለስ ከቻላችሁ መንገዱን ጨርቅ ያድርግላችሁ” በማለት ገና ከጅምሩ የኢትዮጵያ ህዝብ ተስፋው እንዲጨልም የሰነልቦና ሰለባ አካሂዷል።

አሁን ደግሞ ሻቢያ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ኤርትራን በተመለከተ ጭለምተኝነት እና ተስፋ መቀረጥ እንዲሰፋፋ እያደረገ ያለው “ የአፍሪካ አንድነትና የተባበሩት መንግስታት ለኤርትራ ነጻነት እውቅና ሰጥተዋል ስለዚህም ምንም

ማድረግ አይቻልም” “ከተገነጠሉ 24 አመት ሆኗቸዋል ስለዚህም ምንም ማድረግ አይቻልም“ የሚል ላይ ላዩን ሲያዩት አውነት የሚመስል ትጥቅ አስፈላጊ ፕሮፓጋንዳ በማስረጃው ነው።

እጅግ የሚገርመው ከላይ እንደገለጥኩት “የራሱን እድል በራሱ መወሰንና የኤርትራ ትግል ፍትህም ነው” የሚለውን አጀንዳ ተቀባይነት እንዲያገኝ ከኤርትራ ውጭ የነበሩ ብዙዎቹ ተቃዋሚዎች እንዳደረጉት ሁሉ ዛሬም “የአፍሪካ አንድነትና የተባበሩት መንግስታት እውቅና ሰጥተውታል ስለዚህም ምንም ማድረግ አይቻልም” የሚለውን ትጥቅ አስፈላጊ አጀንዳ የራሳችን ሰዎች ሲያስተጋቡት ማየት “ ሰው ካለፈው ስህተቱ እንዴት አይማርም” የሚያስብል አሳዛኝ ጉዳይ ነው።

ለማንኛውም አውን አንድ ሀገር “በአፍሪካ አንድነት ድርጅትና በተባበሩት መንግስታት እውቅና ሰለተሰጠው “ሁሉም የግድ መቀበል ይኖርበታል? ሌሎች ሀገሮችስ የሚያነሱቸውን የይገባኛል ጥያቄዎች ውድቅ ያደርግባቸዋል? እስኪ መንግስታትን እውቅና የመስጠትና ያለመስጠት ጉዳይን በቅርበት እንመልከት።

ያፍሪካ አንድነትና የተባበሩት መንግስታት ድርጅቶች እውቅና ጉዳይ

አንድን ሀገር ወይም መንግስት እውቅና የመስጠት ወይም ያለመስጠት ጉዳይ የየሀገሩ መንግስታት ወይም ድርጅቶች ታሪካቸውን፤ ህግን፤ ጥቅማቸውንና እስትራቴጂያዊ ግባቸውን አገናዝበው የሚወስዱት እርምጃ እንጂ ግዴታ ያፍሪካ አንድነት ድርጅት ወይም የተባበሩት መንግስታት ስለተቀበሉት (እውቅና ስለሰጡ) ሁሉም ሊቀበለው የሚገባ ጉዳይ አይደለም። ይህ ደግሞ በሻቢያ መንግስትና በኢትዮጵያውያን የተጀመረ ሳይሆን በብዙ ሀገሮች ውስጥም የሚታይ አውነታ ነው። ለምሳሌም የሚከተሉትን ማንሳት ይቻላል”

የኢስራኤል መንግስት ከተመሰረተበት ከአውሮፓውያን አቆጣጠር 1948 ጀምሮ ከሰላሳ በላይ መንግስታት እስካሁን እውቅናን አልሰጡትም። ከሞላ ጎደል ሁሉም የእረብ ሊግ አባላትና አብዛኞቹ የአስልምና ትቡብር (Organisation of Islamic Cooperation) አባላት በዚህ ውስጥ የሚጠቀሱ ናቸው።

ለምሳሌ ሞሮኮ፣ አልጄሪያ ኒጄር፣ ማሊ፣ ጊኒቢሳዋ፣ ሊባኖን፣ ኢራቅ፣ ኢራን፣ ሶሪያ፣ ሱዳን፣ ኩዌት፣ ኦማን፣ ማሊዥያ፣ ኢንዶኔዢያ፣ ባንግላዴሽ፣ አፍጋኒስታን፣ ሶሜን ኮሪያ፣ ቦሊቪያ ፣ ሳውዲያርብ፣ ባህሬን፣ ወዘተ እስካሁን ለአስራኤል እውቅና አልሰጡም። ሁሉም ደግሞ የተባበሩት መንግስታት አባል ሀገሮች ናቸው።

ከዚህ በተጨማሪ የሚከተለው መረጃ እንደሚያሳየን እውቅና ያልተሰጣቸው ሌሎችም ሀገሮች አሉ፡

የሀገሪቱ ስም	እውቅና ያላገኘችው በነጣጥና በስንት ሀገሮች ነው?	ልዩ ሁኔታ
የኮሪያ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ (ሰሜን ኮርያ)	በጃፓን እና ደቡብ ኮሪያ እውቅና አልተሰጣትም	ከ 1948 ጀምሮ ነጻ ሀገር ሆናለች የተባበሩት መንግስታትም አባል ነች
የኮርያ ሪፐብሊክ (ደቡብ ኮርያ)	በሰሜን ኮርያ እውቅና አልተሰጣትም፤	ከ 1948 ጀምሮ ነጻ ሀገር ሆናለች የተባበሩት መንግስታትም አባል ነች
የሰህራ አረባዊ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ	እስካሁን 39 መንግስታት ለሰህራ አረባዊ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ እውቅና አልሰጡም	ከ 1976 ጀምሮ ነጻነት አውጃለች ያፍሪካ አንድነት ድርጅትም አባል ሀገር ነች ሞሮኮ በሰህራ አረባዊ ሪፐብሊክ ላይ የግዛት ይገባኛል ጥያቄ አላት።

የአርሜንያ ሪፐብሊክ	በፓኪስታን መንግስት እውቅና አልተሰጣትም	ነጻነት ያወጀችው ባውሮፓ አቆጣጠር ከ 1991 ጀምሮ ነው
ቻይና ሪፐብሊክ (ታይዋን)	ከ 1949 ጀምሮ ነጻ መንግስት ነች ያለች ቢሆንም እስካሁን ከ 21 መንግስታት እና ከቫቲካን ሌላ በሌሎች ዘንድ እውቅና አልተሰጣትም፤	ኮሚኒስት ቻይና አሁንም ታይዋን የኔ ግዛት ናት ትላለች።
የሳይፕሪስ ሪፐብሊክ	እስካሁን በተርኪ እና በሰሜናዊ ሳይፕሪስ በድንበር አለመስማማት ምክንያት እውቅና አላገኘችም	ከ 1960 ጀምሮ የተባበሩት መንግስታት አባል ሀገር ነች

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_states_with_limited_recognition#UN_member_states_not_recognised_by_at_least_one_UN_member

በነጻነት ትግል ላይ እያሉ ለተለያዩ መንግስታት እውቅናን ያልሰጡትን ስንመለከት ደግሞ ዝርዝሩ እጅግ ብዙዎችን ያጠቃልላል። ባፍሪካ አንድነት ድርጅቶችም ሆነ በተባበሩት መንግስታት አባል ሆነው አንዱ ባንዱ ላይ የግዛት ይገባኛል ጥያቄ ያላቸው ሀገሮች ደግሞ እጅግ ብዙዎች ናቸው ፡ በነገራችን ላይ ሶማሌ በኦጋዴን ላይ ያላትን የግዛት ጥያቄ እንካሁን እንደያዘች እንደሆነ መገንዘብ ያስፈልጋል።

ይህ ሁኔታ የሚያሳየን እያንዳንዱ ሀገር ወይም ድርጅት ለሌላው እውቅና የሚሰጠው (ወይም የግዛት ይገባኛል ጥያቄ የሚያነሳው) የራሱን ልዩ ሁኔታ፣ ሀገራዊ ጥቅሙና እስትራቴጂያዊ (የረጅም ጊዜ) ግቡን በመመርመር እንጂ አለም አቀፍ ድርጅቶች ስለተቀበሉት ወይም ስላልተቀበሉት እንዳልሆነ ነው። በርግጥ የአለም አቀፍ ድርጅቶች አመለካከት አንድ ድርጅት በሚወሰደው እርምጃዎች ውስጥ በግንዛቤ ውስጥ መግባት ቢኖርበትም ሀገራዊ ራስደንና የሀገርን የረጅም ጊዜ ጥቅም ገደል አስከመወርወር ሊያደርስ እንደሚችል ግን ቀደም ያሉት የኢትዮጵያ (ኤርትራን ጨምሮ) አርበኞች ታሪክና የብዙ ሀገሮች ተመክሮ ያሳያል።

በሀገራችን የተለየ ሁኔታ ውስጥ የባእዳንን እውቅና በለመለከተ ሌላው የሚነሳው ተዛማጅ ጥያቄ አንድ ህዝብ በጉልበትም በሌላም ህልውናውን የሚነካ ነገር ሲፈጸምበት ባእዳን ስለተሰማው ውሳኔውን መቀበል ይኖርበታል ወይስ እምቢ ብሎ መታገል ይገባዋል? የሚለው ነው። ለምሳሌ ወያኔ/ኢህአዴግ ለሱዳን የሰጠውን መሬትስ የኛ ነው ይገባናል ብለን መጠየቅ ይኖርብናል ወይስ ሁለቱ መንግስታትና አለም አቀፍ ድርጅቶች ስለተቀበሉት ነጭ ባንዲራ አውለብልበን መቀበል ይኖርብናል? ይህ እያንዳንዳችን ነገ ሳይሆን ዛሬ ልንመልሰው የሚገባን ጉዳይ ይመስለኛል።

አንድ ነጻ ህዝብ ወይም ነጻ ሀገር የራሱን ጥቅም የሚያስጠብቅ አቋምና እርምጃ መውሰድ የራሱ ተግባር ነው። የአንድ ፖለቲካ ድርጅት ሀላፊነትና ብቃት የሚመዘንበት አንዱ ነጥብ ደግሞ ሀገራዊ ጥቅምን በተመለከተ በሚያሳየው ራስደን ነው። ራስደን የሌለው ድርጅትና ህዝብ ወይም ባጭር ጊዜ የፖለቲካ ጠቀሜታ ላይ ብቻ አተኩሮ የሚወሰድ እርምጃ ግን መጨረሻው ጥፋት ነው። በአንዱ የሀገራችን ክፍል የደረሰን የህልውና መናጋት በሰብ-ባሰባቡ ተቀብለን በሌላው የሀገራችን ክፍል የሚነሳን ተመሳሳይ ጥያቄን ለመቃወም መሞከር የማያዋጣ ጉዞ ነው።

ማጠቃለያ

ኢሳያስ አፈወርቅና ሻቢያ የሚወስዱት እርምጃ ሁሉ የራሳቸውን ጊዜያዊና የረጅም ጊዜ ጥቅም በግንዛቤ ውስጥ ያሰገባ ነው። የህ ደግሞ ካትዮጵኦ መሰረታዊና ስታራተጂያዊ ጥቅም ጋር የሚጋረር ነው። በመሆኑም ይህን

በተመለከተ ልንመልሰው የሚገባው ጥያቄ ኢሳያስ ስለ ኢትዮጵያ መልካም ነገር ለምን አያሰብም ሳይሆን እኛ የኢትዮጵያንና የህዝቧን የአጭርና የተጀምረው ጊዜ ጥቅም በተመለከተ እያሰብን እና እየሰራን ያለነው ምንድነ ነው የሚለው ነው።

ሀገራችን በሁለት አጣብቂኝ ጉዳዮች መሀል ትገኛለች። ለ24 አመታት የህወሀት/ኢህአዴግ አግላይ የግፍ ስርአት እጅግ አይን ባወጣ መልክ አስቃቂ ተግባር እየፈጸመ በመሆኑ የኢትዮጵያ ህዝብ እጅግ መርድታል። ከዚህም የተነሳ “የፈለገው ይምጣ” ወደሚል መደምደሚያ እየደረሱ ያሉ ብዙዎች ናቸው። በሌላ በኩል ይህን ብሶት ወዳጅ መሰሎ ለእኩይ ተግባሩ፣ ለጸረ ኢትዮጵያ ግብ ሊጠቀምበት ኢትዮጵያን እንደገና ለመግደል አሰፍሰፍ የሚጠብቀው በዋናነት ሻቢያ ነው። ወቅቱ ለሀገራችን ለህዝባችንና ለአንድነት ህይዎች እጅግ ፈታኝ ነው። የአፋር ህዝብ አበሳ የሚያሳየውም ይህንኑ ነው። ይህን ፈተና በእርጋታ በጥበብ፣ በሰፊ ራዕይና አርቆ አሳቢነት በትብብር በኢትዮጵያዊ መግባባት መወጣት የገድ ነው። ይህን ለማድረግ ደግሞ ከባድ ተጽእኖ ነጻ ሆኖ የሚነቃነቅ ኢትዮጵያዊ የጋራ ህይወት የገድ ይላል። በታሪክ ውስጥ በተለያዩ ምክንያት አንድ ጊዜ መሳሳት ቢኖርም ተመሳሳይ ስህተትን ደግሞ ደጋግሞ መፈጸም ግን ይቅር የማይባል ነው። አንዱ የባለራዕዮችና ያርቆ አሳቢ መሪዎች መመዘኛም ይኸው ነው።

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር።

አስተያየትዎን ለጸሀፊው ለማድረስ በሚከተለው አድራሻ ይጻፉ: ethioandenet@bell.net